

Fonètica i Fonologia de la Llengua Francesa

Codi: 103359

Crèdits: 6

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
2501818 Estudis de Francès i Català	OB	3	1
2501856 Estudis de Francès i de Clàssiques	OB	3	1
2501857 Estudis de Francès i Espanyol	OB	3	1
2501913 Estudis d'Anglès i Francès	OB	3	1
2502533 Estudis Francesos	OB	2	1

Professor de contacte

Nom: Lorraine Baque Millet

Correu electrònic: Lorraine.Baque@uab.cat

Utilització d'idiomes a l'assignatura

Llengua vehicular majoritària: francès (fre)

Grup íntegre en anglès: No

Grup íntegre en català: No

Grup íntegre en espanyol: No

Prerequisits

No s'escau.

Objectius

L'assignatura Fonètica i fonologia de la llengua francesa forma part de la formació obligatòria dels estudiants dels Graus d'Estudis Francesos, Estudis de francès i català, Estudis de francès i espanyol, Estudis de francès i anglès i Estudis de francès i clàssiques.

Un dels objectius principals d'aquesta assignatura és guiar als estudiants en el procés d'adquisició del component fònic de la llengua francesa a partir de diferents tècniques de correcció fonètica. Paral·lelament, aquesta assignatura introdueix l'estudiant en la descripció fonètica detallada de realitzacions orals en llengua francesa així com a la metodologia d'anàlisi emprada en aquesta disciplina lingüística.

En finalitzar el període de docència l'estudiant hauria de ser capaç de:

- Percebre i produir a) la prosòdia dels enunciats, b) l'estructura fonètica de les paraules, c) les unitats sonores segmentals en funció del context en què apareixen, de manera a obtenir una pronunciació i una entonació clarament intel·ligible i natural;
- Produir i interpretar transcripcions fonològiques de la llengua francesa;
- Classificar i descriure articulatòriament els sons de la llengua francesa;
- Analitzar i descriure acústicament les realitzacions en llengua francesa.

Competències

Estudis de Francès i Català

- Aplicar les tècniques d'expressió oral i escrita en llengua francesa corresponents a diferents nivells de competència.
- Demostrar que coneix la història i la cultura de França i dels països de llengua francesa.
- Demostrar que coneix les metodologies i la terminologia associada a l'anàlisi lingüística de la llengua francesa.
- Desenvolupar un pensament i un raonament crítics i saber comunicar-los de manera efectiva tant en les llengües pròpies com en una tercera llengua.
- Que els estudiants hagin demostrat que comprenen i tenen coneixements en una àrea d'estudi que parteix de la base de l'educació secundària general, i se sol trobar a un nivell que, si bé es basa en llibres de text avançats, inclou també alguns aspectes que impliquen coneixements procedents de l'avantguarda d'aquell camp d'estudi.
- Que els estudiants hagin desenvolupat aquelles habilitats d'aprenentatge necessàries per emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.
- Que els estudiants puguin transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.
- Que els estudiants sàpiguen aplicar els coneixements propis a la seva feina o vocació d'una manera professional i tinguin les competències que se solen demostrar per mitjà de l'elaboració i la defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seva àrea d'estudi.
- Respectar la diversitat i la pluralitat d'idees, persones i situacions.

Estudis de Francès i de Clàssiques

- Aplicar les tècniques d'expressió oral i escrita en llengua francesa corresponents a diferents nivells de competència.
- Demostrar que coneix la gramàtica de la llengua francesa.
- Demostrar que coneix les metodologies i la terminologia associada a l'anàlisi lingüística de la llengua francesa.
- Desenvolupar un pensament i un raonament crítics i saber comunicar-los de manera efectiva tant en les llengües pròpies com en una tercera llengua.
- Que els estudiants hagin demostrat que comprenen i tenen coneixements en una àrea d'estudi que parteix de la base de l'educació secundària general, i se sol trobar a un nivell que, si bé es basa en llibres de text avançats, inclou també alguns aspectes que impliquen coneixements procedents de l'avantguarda d'aquell camp d'estudi.
- Que els estudiants hagin desenvolupat aquelles habilitats d'aprenentatge necessàries per emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.
- Que els estudiants puguin transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.
- Que els estudiants sàpiguen aplicar els coneixements propis a la seva feina o vocació d'una manera professional i tinguin les competències que se solen demostrar per mitjà de l'elaboració i la defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seva àrea d'estudi.
- Respectar la diversitat i la pluralitat d'idees, persones i situacions.

Estudis de Francès i Espanyol

- Aplicar les tècniques d'expressió oral i escrita en llengua francesa corresponents a diferents nivells de competència.
- Demostrar que coneix la història i la cultura de França i dels països de llengua francesa.
- Demostrar que coneix les metodologies i la terminologia associada a l'anàlisi lingüística de la llengua francesa.
- Desenvolupar un pensament i un raonament crítics i saber comunicar-los de manera efectiva tant en les llengües pròpies com en una tercera llengua.
- Que els estudiants hagin demostrat que comprenen i tenen coneixements en una àrea d'estudi que parteix de la base de l'educació secundària general, i se sol trobar a un nivell que, si bé es basa en llibres de text avançats, inclou també alguns aspectes que impliquen coneixements procedents de l'avantguarda d'aquell camp d'estudi.
- Que els estudiants hagin desenvolupat aquelles habilitats d'aprenentatge necessàries per emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.

- Que els estudiants puguin transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.
- Que els estudiants sàpiguin aplicar els coneixements propis a la seva feina o vocació d'una manera professional i tinguin les competències que se solen demostrar per mitjà de l'elaboració i la defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seva àrea d'estudi.
- Respectar la diversitat i la pluralitat d'idees, persones i situacions.

Estudis d'Anglès i Francès

- Aplicar les tècniques d'expressió oral i escrita en llengua francesa corresponents a diferents nivells de competència.
- Demostrar que coneix la història i la cultura de França i dels països de llengua francesa.
- Demostrar que coneix les metodologies i la terminologia associada a l'anàlisi lingüística de la llengua francesa.
- Desenvolupar un pensament i un raonament crítics i saber comunicar-los de manera efectiva tant en les llengües pròpies com en una tercera llengua.
- Que els estudiants hagin demostrat que comprenen i tenen coneixements en una àrea d'estudi que parteix de la base de l'educació secundària general, i se sol trobar a un nivell que, si bé es basa en llibres de text avançats, inclou també alguns aspectes que impliquen coneixements procedents de l'avantguarda d'aquell camp d'estudi.
- Que els estudiants hagin desenvolupat aquelles habilitats d'aprenentatge necessàries per emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.
- Que els estudiants puguin transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.
- Que els estudiants sàpiguin aplicar els coneixements propis a la seva feina o vocació d'una manera professional i tinguin les competències que se solen demostrar per mitjà de l'elaboració i la defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seva àrea d'estudi.
- Respectar la diversitat i la pluralitat d'idees, persones i situacions.

Estudis Francesos

- Demostrar que coneix i és capaç d'aplicar les tècniques d'expressió oral i escrita en llengua francesa.
- Demostrar que coneix la història i la cultura de França i dels països de llengua francesa.
- Demostrar que coneix les metodologies i la terminologia associada a l'anàlisi lingüística de la llengua francesa.
- Desenvolupar un pensament i un raonament crítics i saber comunicar-los de manera efectiva tant en les llengües pròpies com en una tercera llengua.
- Que els estudiants hagin demostrat que comprenen i tenen coneixements en una àrea d'estudi que parteix de la base de l'educació secundària general, i se sol trobar a un nivell que, si bé es basa en llibres de text avançats, inclou també alguns aspectes que impliquen coneixements procedents de l'avantguarda d'aquell camp d'estudi.
- Que els estudiants hagin desenvolupat aquelles habilitats d'aprenentatge necessàries per emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.
- Que els estudiants puguin transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.
- Que els estudiants sàpiguin aplicar els coneixements propis a la seva feina o vocació d'una manera professional i tinguin les competències que se solen demostrar per mitjà de l'elaboració i la defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seva àrea d'estudi.
- Respectar la diversitat i la pluralitat d'idees, persones i situacions.

Resultats d'aprenentatge

1. Analitzar, aplicar les metodologies i la terminologia específica de l'anàlisi lingüística de la llengua francesa.
2. Analitzar els principals fenòmens de variació lingüística del francès (variació històrica, geogràfica, social i pragmàtica).
3. Analitzar i utilitzar les tècniques d'expressió oral en llengua francesa.
4. Descriure l'estructura de la llengua francesa, i distingir-ne els aspectes sistemàtics i normatius.
5. Exposar els conceptes propis de la llengua, la lingüística i la literatura franceses.

6. Expressar-se eficaçment aplicant els procediments argumentatius i textuais en els textos formals i científics.
7. Fer anàlisis i comentaris lingüístics en els diferents àmbits d'estudi (fonètica, fonologia, morfologia, lexicologia i semàntica) de la llengua francesa.
8. Identificar el component de la gramàtica a què pertanyen els fenòmens lingüístics bàsics de l'anàlisi de la llengua francesa (fonètica, fonologia, morfologia, sintaxi, lèxic, semàntica i discurs).
9. Identificar les idees principals i les secundàries i expressar-les amb correcció lingüística.
10. Interpretar el contingut de discursos orals en llengua francesa de diferent índole.
11. Produir discursos orals en llengua francesa adequats a diferents situacions de comunicació.
12. Pronunciar correctament en llengua francesa.
13. Resoldre problemes de manera autònoma.
14. Sintetitzar els coneixements adquirits sobre l'origen i les transformacions experimentades pels diversos camps d'estudi de la disciplina.
15. Treballar en equip respectant les diverses opinions.

Continguts

Aquesta assignatura s'estructura en activitats pràctiques destinades a perfeccionar la pronunciació en francès dels estudiants així com en una presentació teòrico-pràctica dels principis de descripció fonètica i fonològica de la llengua francesa:

Perfeccionament de la pronunciació en llengua francesa.

- Percepció i producció del ritme, accent i entonació en francès;
- Percepció i producció dels fonemes vocàlics i consonàntics i de llurs al·lòfons en francès.

Descripció fonètica i fonològica de la llengua francesa.

- Introducció a la fonètica, fonologia i a la transcripció en Alfabet Fonètic Internacional
- Fonètica articulatòria: principis i metodologia d'anàlisi, descripció i classificació de les realitzacions vocàliques i consonàntiques del francès
- Fonètica acústica: principis i metodologia d'anàlisi, descripció i classificació de les realitzacions vocàliques i consonàntiques del francès
- Conclusió: percepció dels sons i prosòdia

Metodologia

L'assignatura de Fonètica i fonologia de la llengua francesa és de caire teòrico-pràctic. L'èmfasi en les activitats formatives es posarà en la participació activa de l'alumnat per poder assolir les competències previstes en aquesta assignatura.

En termes generals, es dirigirà l'aprenentatge mitjançant el següent conjunt de tècniques i accions:

- Correcció fonètica
- Pràctica d'expressió oral en grups reduïts
- Realització d'exercicis individuals i en grup d'aplicació dels continguts de l'assignatura, i discussió col·lectiva
- Classe amb suport TIC i discussió col·lectiva
- Proves d'assoliment de les competències relatives als continguts, d'aplicació dels coneixements a la pràctica de l'anàlisi fonètica, d'expressió escrita en llengua francesa sobre les temàtiques de l'assignatura i de pronunciació.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Correcció fonètica Classes teòriques amb TIC i discussió col·lectiva. Lectura de llibres, dossiers, textos Preparació i realització d'exercicis pràctics.	55	2,2	
Tipus: Supervisades			
Realització a l'aula d'exercicis col·lectius i en grups reduïts. Presentacions en grup o individuals i discussió. Pràctica oral en grups reduïts a l'aula	15	0,6	
Tipus: Autònomes			
Realització de treballs	65	2,6	

Avaluació

L'avaluació del curs serà contínua, i inclourà la feina feta al llarg del curs, tant les diverses proves com els treballs lliurats durant tot el semestre.

- Es considerarà com a '**no evaluable**' si l'alumne ha lliurat menys d'un 30% dels treballs assignats al curs i ha realitzat menys del 30% de les proves. Per tant, si l'alumne ha fet més d'un 30% de cada part, se l'avaluarà.

- La **reavaluació** sols s'oferirà a aquells alumnes que, havent fet avaluació contínua, hagin suspès o no lliurat alguns dels treballs (sempre i quan hagin lliurat més de 30% dels treballs assignats) i vulguin recuperar-lo. Algunes tasques no es poden repetir (participació a classe, presentacions orals, exercicis fets a classe).

Lliurament/Presentació de 3 exercicis d'aplicació pràctica dels coneixements adquirits

Realització de 3 proves d'avaluació formativa escrites i 1 prova d'avaluació oral.

El plagi: El plagi total i parcial de qualsevol dels exercicis es considerarà automàticament un SUSPENS (0) de l'exercici plagiat. PLAGIAR és copiar de fonts no identificades d'un text, sigui una sola frase o més, que es fa passar per producció pròpia (això inclou copiar frases o fragments d'Internet i afegir-los sense modificacions al text que es presenta com a propi), i és una ofensa greu.

Casos particulars: Els estudiants **francòfons** hauran de complir les mateixes condicions d'avaluació que la resta d'estudiants. La responsabilitat del seguiment de les activitats formatives i d'avaluació recau exclusivament en l'estudiant.

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Examen oral	40%	5	0,2	3, 11, 12
Exercicis d'aplicació pràctica	30%	5	0,2	1, 2, 4, 5, 6, 7, 8, 10, 13, 15
Proves d'avaluació	30%	5	0,2	1, 2, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 13, 14

Bibliografia

I. Sitografia

- Praat: <http://www.fon.hum.uva.nl/praat/>
- Doulos SIL: <http://software.sil.org/doulos/>
- Bibliografia: <http://liceu.uab.cat/~joaquin/>
- Blog: <https://www.verbotonale-phonetique.com/>

II. Manuals i generalitats

- Argod-Dutard, F. (1996). Éléments de phonétique appliquée. Paris : Armand Colin / Masson.
- Carton, F. (1974). Introduction à la phonétique du français. Paris: Bordas.
- Crystal, D. (1980). A First Dictionary of Linguistics and Phonetics. London: Deutsch.
- Escudier, P. et alii (éds.) La parole : des modèles cognitifs aux machines communicantes. Paris : Hermès.
- Jakobson, R. (1976). Six leçons sur le son et le sens. Paris: Minuit. [première leçon]
- Landercy, A.; Renard, R. (1977). Éléments de phonétique. Bruxelles: CIPA/Didier.
- Léon, P. (1966). La prononciation du français standard. Aide-mémoire d'orthoépée. Paris: Didier.
- Léon, P. (1992). Phonétisme et prononciations du français. Paris: Nathan.
- Malmberg, B. (1974). Manuel de phonétique générale. Paris: Picard.
- Munot, P. et Neve, F. X. (2003). Une introduction à la phonétique. Liège: CEFAL.
- Quilis, A. (1993). Tratado de fonética y fonología españolas. Madrid: Gredos.
- Vaissière, J. 2006. La phonétique. Paris: PUF Que sais-je?
- Walter, H. 1977. La phonologie du français. Paris: PUF.
- Wioland, F. 1991. Prononcer les mots du français: des sons et des rythmes. Paris: Hachette.

III. Fonologia

- Delais-Roussarie, E. et Durand, J., éds. (2003). Corpus et variation en phonologie du français : méthodes et analyses. Toulouse : Presse Universitaire du Mirail.
- Dell, F. (1985, 2e éd.). Les règles et les sons, Introduction à la phonologie générative. Paris : Hermann.
- Duchet, J.-L. (1998, 5e éd.). La phonologie. Paris : PUF, coll. « Que sais-je ? ».
- Durand, J., Laks, B., Lyche, C., éds. (2009). Phonologie, variation et accents du français. Paris, Londres : Hermès Sciences, Lavoisier.
- Durand, J. et Lyche, C. (2000). « La phonologie : des phonèmes à la théorie de l'optimalité », in Escudier, P. et alii. (éds.) La parole : des modèles cognitifs aux machines communicantes. Paris : Hermès.
- Encrevé, P. (1988). La liaison avec et sans enchaînement. Paris : éd. de Minuit.
- Goldsmith, J., éd. (1995). The Handbook of Phonological Theory. Cambridge Mass. : Basil Blackwell.
- Gussenhoven, C. & Jacobs H. (1998). Understanding Phonology. London : Arnold ; New York : Oxford University Press.
- Troubetzkoy, N.S. 1949. Principes de phonologie. Paris: Klincksieck.

IV. Percepció

- Nguyen, N. (2005). La perception de la parole, in N. Nguyen, S. Wauquier-Gravelines & J. Durand (éds.), Phonologie et phonétique : Forme et substance (pp. 425-447). Paris : Hermès.
- Pisoni, D. B. et Remez, R. E. (éds.) (2005). The Handbook of Speech Perception. Oxford : Blackwell.

V. Prosòdia

- Delattre, P. 1966. "Les dix intonations de base du français", The French Review, 40.
- Di Cristo, A. (2004). La prosodie au carrefour de la phonétique, de la phonologie et de l'articulation formes-fonctions, Travaux Interdisciplinaires du Laboratoire Parole et Langage, vol.23, p. 67-211.
- Di Cristo, A. (2016). Les musiques du français parlé. Berlin/Boston : De Gruyter.
- Heinz, J., Goedemans, R., & van der Hulst, H. (éds.). (2016). Dimensions of Phonological Stress. Cambridge University Press.
- Lacheret-Dujour, A.; Beaugendre, F. (1999). La prosodie du français. Paris: CNRS Editions.
- Morel, M.A.; Danon-Boileau, L. (1998). Grammaire de l'intonation. L'exemple du français. Paris: Ophrys.
- Rossi, M. et alii (1981). L'intonation. De l'acoustique à la sémantique. Paris: Klincksieck.
- Rossi, M. (1999). L'intonation, le système du français: description et modélisation. Paris: Ophrys.